

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

A3. (Μονάδες 25)

Ο/η μαθητής/-τρια, με βάση την επικοινωνιακή περίσταση, καλείται να συντάξει μια ομιλία στο πλαίσιο Ημερίδας που διοργανώνεται στο σχολείο του/της για την Παγκόσμια Ημέρα Ζώων, κρατώντας την τυπική δομή της ομιλίας με προσφώνηση, πρόλογο, κύριο μέρος, επίλογο και επιφώνηση.

Ενδεικτική προσφώνηση: Αγαπητοί καθηγητές, φίλοι συμμαθητές

Ενδεικτικός πρόλογος: Επιγραμματική παρουσίαση του θέματος (η χρήση των πειραματόζων στην έρευνα)

Ενδεικτικό κύριο μέρος: Παράθεση επιχειρημάτων για τη στήριξη της προσωπικής θέσης του/της μαθητή/-τριας.

Ενδεικτική θέση η διαφωνία του/της μαθητή/-τριας με επιχειρήματα, όπως:

- Τα ζώα δεν μας ανήκουν, έχουν δικαίωμα στη ζωή και γι' αυτό αγοράζουμε πάντα και μόνο προϊόντα που έχουν πιστοποίηση ενάντια στη χρήση πειραματόζων.
- Η ιατρική έρευνα είναι δυνατή και χωρίς τα πειράματα σε ζώα. Πολλές σημαντικές ανακαλύψεις (π.χ. η ανάπτυξη των ακτίνων Χ, οι συσχετισμοί καπνίσματος – καρκίνου κλπ) οφείλονται στην έρευνα και την παρατήρηση σε ανθρώπους και όχι σε ζώα.
- Η έρευνα σε ζώα συνιστά βάνουση συμπεριφορά. Τα ζώα υποφέρουν από τη στιγμή της αιχμαλωσίας από άγχος, εγκλεισμό, απομόνωση, στέρηση ελευθερίας.
- Οι κλινικές και επιδημιολογικές μελέτες σε ανθρώπους – εθελοντές, ο πειραματισμός σε καλλιέργειες κυττάρων αντί ολόκληρων ζώων, οι νεκροψίες, η χρήση ηλεκτρονικών εξομοιωτών και υπολογιστικών μοντέλων είναι αξιόπιστες επιστημονικές μέθοδοι.
- Οι δοκιμές σε πειραματόζωα δεν φέρουν πάντα αξιόπιστα αποτελέσματα για τον άνθρωπο.

Ενδεικτικός επίλογος: Σύνοψη ανακεφαλαίωση των παραπάνω επιχειρημάτων με τη διατύπωση ότι η χρήση πειραματόζων αποτελεί το «σκοτεινό πρόσωπο» της επιστήμης.

Ενδεικτική επιφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

B3. (Μονάδες 25)

1. Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης:

Κυριευμένος από την εμμονή να δημιουργήσει ζωή από το μηδέν, ο Φράνκενσταϊν συλλέγει ανθρώπινα μέλη και κατασκευάζει ένα ανθρωπόμορφο πλάσμα, στο οποίο μεταδίδει ζωή. Όμως, το δημιούργημά του είναι κακότεχνο, καθώς η ανθρώπινη φύση δεν αντιγράφεται, και προκαλεί αποτροπιασμό στον Φράνκενσταϊν. Με μορφή τρομακτική, το πλάσμα είναι καταδικασμένο σε μια ζωή στο περιθώριο, γεγονός που γίνεται αιτία συμπεριφορών («Γιατί θα πρέπει να σεβαστώ ... με δάκρυα μάλιστα ευγνωμοσύνης στα μάτια») που προβληματίζουν – αν όχι φοβίζουν – τον δημιουργό του και τους άλλους («Να δημιουργήσω κι άλλον σαν και σένα που η ενωμένη μοχθηρία σας θα μπορούσε να ερημώσει τον κόσμο;»). Ο/η μαθητής/-τρια στη συνέχεια καλείται να τοποθετηθεί στο θέμα των ορίων των επιστημονικών ανακαλύψεων, επισημαίνοντας την ευθύνη της επιστήμης να τίθεται πάντα στην υπηρεσία του συλλογικού συμφέροντος με έργα που προάγουν την ποιότητα της ζωής και βελτιστοποιούν τις συνθήκες της κοινωνικής συνύπαρξης.

ή

2. Θέμα δημιουργικής γραφής:

Ο/Η μαθητής/-τρια καλείται να φτιάξει έναν διάλογο μεταξύ του/της ίδιου/ίδιας και του πλάσματος, προσπαθώντας να δικαιολογήσει την εχθρική στάση των ανθρώπων απέναντί του. Μπορεί να χρησιμοποιήσει ως επιχειρήματα:

- το αίσθημα του κινδύνου που αισθάνεται ο άνθρωπος απέναντι σε κάτι που δεν έχει ξαναδεί
- το αίσθημα του αγνώστου/ του καινούργιου που προκαλεί φόβο στον καθένα
- τη διστακτικότητα του ανθρώπου που εκφράζεται με εχθρική συμπεριφορά απέναντι σε κάτι που του μοιάζει, αλλά ταυτόχρονα διαφέρει αισθητικά από εκείνον
- τον λανθασμένο χειρισμό εκ μέρους του πλάσματος ως αντίδραση στον αποτροπιασμό που εκδηλώνουν οι άνθρωποι στη θέα του